

ЗУСТРІЧ ПОКОЛІНЬ

Частина 7. Тіні забутих пращурів

Наша бабуся *Параскевія* розповідала нам — своїм онукам, — як у давнину київські князі, тікаючи від монгольського війська, зупинилися на землі, яка їх врятувала, і дали їй назву “Князі”. Правда це чи ні, але у всіх нас — і у мене, і у брата Ярослава, і у сестри Галини — назавжди в пам’яті залишилися ці оповідання нашої коханої бабусі, яка молодю дівчиною першим голосом співала в церкві,

побудованій місцевими князями. Кажуть, у кожній легенді є крапля правди.

Ми з братом Ярославом намагаємося дізнатися історичної правди. Але що б там не говорили — достатньо подивитися на ці дуби в Князях, яким 500 або й більше років, що гордо нагадують про минулі складні часи Княжої землі! Сучасні історики визнають ці землі як колишню територію Київської Русі.

Батьківський будинок родини Ігоря, Ярослава і Галини Гуків у м. Перемисль, Польща

Залишки ікон у церкві в Князях

Бабуся Параскевія, якій ми з братом Ярославом і сестрою Галиною пообіцяли зберегти від занепаду поруйнований княжий собор і відновити українську церкву в Князах

Дорога на Князі...

Село Князі — це по суті частина славного королівського міста Любича, де чоловік бабусі **Олександр Юринець** був мером міста. За це він і постраждав, і прожив багато років у Сибіру, куди був засланий більшовицькою владою. Після смерті Сталіна і великої амністії він повернувся на рідню землю вже зовсім хворим, і я — п'ятилітній хлопець — вперше побачив свого дідуся. Дідусь Олександр і бабуся Параскевія часто розказували про Князі і славетну церкву, побудовану тутешніми князями.

Сьогодні я згадую свої обіцянки моїм дідусям (окремо моїй бабусі Параскевії), що прийде час і ми збережемо від занепаду поруйнований княжий собор і відновимо українську церкву на території колишньої Київської Русі. Цією справою ми разом із братом Ярославом і сестрою Галиною за допомоги добрих людей уже займаємось.

Наведу трохи спогадів брата Ярослава з поїздки в Князі з бабуся Параскевією вперше після акції “Вісла”, яка закинула її далеко-далеко від рідної хати.

“У 1978 році, коли бабусі виповнилося 80 років, у неї виникло одне велике бажання — побачити знову, через 40 років, свою рідню хату хоча б на одну мить”.

Останні 40 років залишили жорстокий слід у її житті: тортури від польських солдат у Явожні, політична тюрма у Фордоні і заслання на Балтійське море — далеко, дуже далеко від рідної хати, де сотні років проживали її пращури. Старший брат бабусі **Андрій Лунів**, котрий мав спільні наукові праці з **Михайлом Грушевським**, створив генеалогічне дерево своєї родини аж до часів Київської Русі. Про це розказувала в Чикаго брату Ігорю наша тітка **Бурачинська** з дому Лунів.

Бабуся все частіше згадувала про Князі, про церкву-собор, де вона першим голосом співала у церковному хорі. І я врешті-решт прийняв рішення, незважаючи на похилі роки, сісти за кермо машини і поїхати в рідні

Дерево Тризуб між церквою та кладовищем у Князах

Небо над церквою в Князях

Князі. Бабуся дуже хотіла помолитися у своїй церкві, відвідати могили батьків і рідних, і хоч останній раз у житті надихатися рідним княжим повітрям. І ми поїхали...

Перші ж свої кроки через 40 років бабуся Параскевія спрямувала до церкви... Але побачила тільки руїни. І тут уже, в розваленій церкві, вона побачила небо, те княже небо, на якому в молоді роки так часто споглядала зорі, не підозрюючи, яка страшна доля для неї записана на них. На стінах церкви ми побачили залишки тих прекрасних ікон, до яких так часто вона молилася, надіючись на щасливе майбутнє. Чому вона так гірко помилилася? Наступні кроки вже бігом привели нас на кладовище, де поховані батьки, дідусі й інші прашури за

останні сотні літ! Над могилами спокійно стоять, охороняючи покійних, столітні дуби у формі тризуба... Якби ж то вони сказали, кого тут хоронили!

Я був тоді молодого людиною, мені було 22 роки. І я багато чого зрозумів, спостерігаючи свою бабуся, яка шукала рідної хати... Та й не знайшла — життєвий вітер і час закрили все, і тільки дорога, яка вела до хати, нагадувала про минуле.

Для мене це була жива лекція історії. Я дивився на бабуся і намагався зрозуміти біль її душі. Вперше в своєму житті я побачив землю своїх прашурів. Я ніколи раніше не бачив такої посмішки на обличчі бабусі. У неї з'явилося стільки сили, що я не встигав за нею бігати! Цей день міг би слугувати для сценарію фільму про людину, яка тут народилася, виросла, співала у церковному хорі, жила, раділа... І раптом життя зупинилося, кинуло її далеко-далеко від рідної хати, і вона не спроможна була повернутися додому. Я назавжди залишився вдячним моїй бабусі за поїздку в Князі! Мені теж був потрібен час, щоб все це зрозуміти. Тепер кожного року буваю в Князях, і у мене таке відчуття, ніби я тут жив раніше: все тут таке рідне і дороге серцю".

Сьогодні за допомогою Фонду ім. Івана Гука та других благодійних структур ми почали відбудовувати церкву-собор і кладовище. За підтримки європейських фондів будемо реставрувати скарби української культури на території колишньої Київської Русі.

Хай знову зазвучать дзвони біля церкви, нагадуючи про Київських князів-прашурів. ■

Ігор і Ярослав Гуки

